

**XLVIII OLIMPIADA WIEDZY TECHNICZNEJ
ZAWODY III STOPNIA
ZADANIA DLA GRUPY ELEKTRYCZNO-ELEKTRONICZNEJ**

**Autor: Stanisław Wincenciak
Koreferent: Paweł Fabijański**

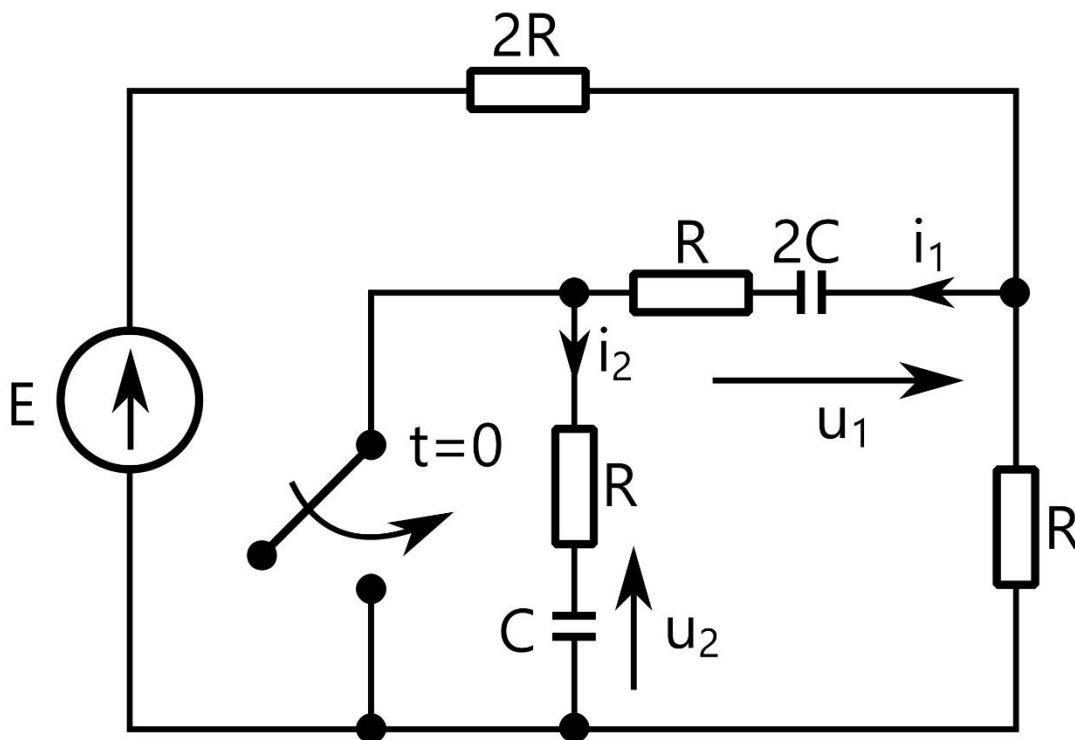
Zadanie 1

W obwodzie RC zasilanym źródłami stałymi, w którym następuje komutacja w chwili $t=0$, dowolny przebieg x w stanie nieustalonym można dla $t>0$ opisać zgodnie z zależnością:

$$x(t) = x(\infty) + [x(0) - x(\infty)]e^{-\frac{t}{T}},$$

gdzie: $x(0)$ - wartość początkowa (po komutacji) przebiegu x , $x(\infty)$ - wartość ustalona, do której dąży przebieg x , gdy $t \rightarrow \infty$, T - stała czasowa.

Proszę wyznaczyć i wykreślić przebiegi: $u_1(t)$; $u_2(t)$; $i_1(t)$; $i_2(t)$ w obwodzie z rysunku. Do obliczeń należy przyjąć: $E=9V$; $R=1k\Omega$, $C=1\mu F$.

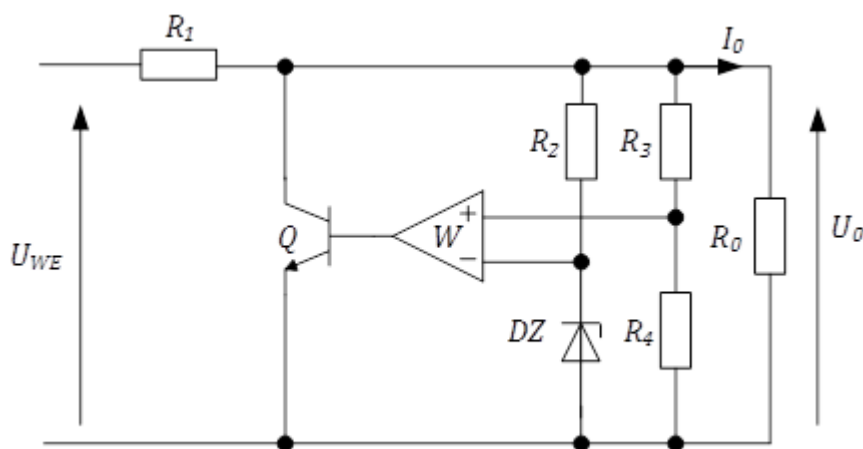

**XLVIII OLIMPIADA WIEDZY TECHNICZNEJ
ZAWODY III STOPNIA
ZADANIA DLA GRUPY ELEKTRYCZNO-ELEKTRONICZNEJ**

**Autor: Paweł Fabijański
Koreferent: Stanisław Wincenciak**

Zadanie 2

Do zasilania układu elektronicznego jest potrzebny stabilizowany zasilacz napięcia stałego, o napięciu wyjściowym $U_0 = 5\text{ V}$ i maksymalnym prądzie obciążenia $I_{0MAX} = 1\text{ A}$. Napięcie wejściowe, zasilające stabilizator, wytworzone w układzie prostownika dwupulsowego z filtrem pojemnościowym, jest równe $U_{WE} = 15\text{ V}$ i ma pomijalnie mały współczynnik tętnień. Do realizacji tego projektu przyjęto układ stabilizatora kompensacyjnego, równoległego, którego schemat przedstawiono na rysunku.

Rys. 1. Stabilizator napięcia

- 1) Jaką zaletę ma przyjęty do realizacji układ stabilizatora?
- 2) Wiedząc, że dioda Zenera DZ ma następujące parametry:
napięcie Zenera $U_{Z0} = 4\text{ V}$,
moc strat $P_Z = 250\text{ mW}$,
rezystancja dynamiczna $r_Z = 0$,
prąd diody Zenera w punkcie pracy $I_{ZQ} = 0,1 I_{ZMAX}$, gdzie I_{ZMAX} = maksymalny prąd diody Zenera, obliczyć wartości rezystancji R_2 , R_3 , R_4 . (przyjąć typowe wartości z szeregu E24).
Do obliczeń przyjąć, że wzmacniacz operacyjny W jest elementem idealnym.
- 3) Jaką wartość ma rezystancja R_1 , jeżeli sprawność energetyczna tego stabilizatora, przy $I_{0MAX} = 1\text{ A}$ jest w przybliżeniu równa $\eta = 27\%$.
- 4) Jaki jest prąd zwarcia tego stabilizatora?
- 5) Jaką moc znamionową powinien mieć rezystor R_1 , oraz jaką moc strat powinien mieć zastosowany w układzie tranzystor Q , żeby przy zwarcia lub rozwarciu zacisków odbiornika stabilizator nie ulegał awarii.